

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

**THE GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЪБАРДА**

Kartverket

Att.: Per Christian Bratheim

Vår dato:
01.07.2020

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)
19/02369-34

Deres dato:
05.06.2020

Svar på søknad om landingstillatelse for helikopter - Verlegenuken og Carfaxhaugen

Vi viser til søknad om landingstillatelse for helikopter, datert 4. juni 2020.

Bakgrunn

Kartverket søker om å få lande med helikopter på Verlegenuken og Carfaxhaugen i tidsrommet fra søknaden behandles til 1. oktober. Grunnen til det lange tidsrommet er utfordringer med å planlegge på grunn av koronasituasjonen. Søknaden kommer i forbindelse med at Kartverket i brev av 11. april 2020 der Sysselmannen gav tillatelse til å sette opp seismologiske og geodetiske målestasjoner på disse stedene. Behovet for helikopter er knyttet til å befare områdene for å være best mulig forberedt når målestasjonene settes opp. Dersom været tillater det skal begge stedene befares samme dag.

Carfaxhaugen

Det opplyses i søknaden om at stedet ikke er befart tidligere. Det er derfor behov for å finne eksakt posisjon for plassering av stasjonen og for utplassering av utstyr. Det søkes om inntil tre landinger.

Det er aktuelt å lande på disse posisjonene:

N 79.7672 E 21.7579 (polarinstituttets depot)

N 79.7774 E 21.8323 (polarinstituttets fastmerke)

Søknaden fremsto uklar med tanke på antall landinger på Carfaxhaugen. Sysselmannen ba om presisering i e-post av 30. juni og vi fikk tilbakemelding fra Kartverket samme dag. I tillegg var dette et tema i en telefonsamtale 1. juli. Kartverket presiserer at det søkes om tre landinger per sted på Carfaxhaugen, og begrunnelsen for dette er at det er usikkert om helikopteret stenger ned mens befaringen pågår eller dra for så å hente dem igjen senere. I tillegg tar de høyde for uforutsette hendelser. De opplyser om at de i utgangspunktet bare trenger å lande ved polarinstituttets depot. Både i e-post og på telefon presiseres det at de vil minimere antall landinger.

Verlegenuken

Postadresse:
Postboks 633
9171 LONGYEARBYEN

Besøksadresse:
Vei 309-6
9170 LONGYEARBYEN

Telefon:
79 02 43 00

E-post og internett:
firmapost@sysselmannen.no
www.sysselmannen.no

Stedet ble befart under et tidligere tokt, men plasseringen av målestasjonen ble senere flyttet nærmere installasjonen til Meteorologisk institutt etter henstilling fra Sysselmannen. Søker ønsker derfor en ny befaring for å sjekke om stedet er egnet og for å finne eksakt posisjon. Det søkes om inntil to landinger.

Posisjonen det ønskes å lande på er:
N 80.0560 E 16.2487

Miljøpåvirkning

Søkers beskrivelse av miljøpåvirkning: «Det vil være støy fra helikopteret når det lander, tar av og flyr over områdene. Vi vil foreta så få landinger som mulig på hvert sted. Det vil være folk i området inntil to timer på hvert sted.»

Tidsrom

På telefon 1. juli opplyser søker om at det kan bli nødvendig å fly fra 10. august og utover. Dette har sammenheng med tilgang på helikopter. Når det kommer til september er forholdene mer usikre med tanke på snø.

Regelverk

Carfaxhaugen

Ligger i Nordaust-Svalbard naturreservat og ferdsel i området er regulert i Forskrift om nasjonalparkene Sør-Spitsbergen, Forlandet og Nordvest-Spitsbergen, om naturreservatene Nordaust-Svalbard og Søraust-Svalbard, og om naturreservatene for fugl på Svalbard (Forskrift om nasjonalparkene og naturreservatene på Svalbard). § 15 har bestemmelser om ferdsel: «Bruk av terrenggående kjøretøyer og landing med luftfartøy er forbudt. Forbudet gjelder også overflyvning av områdene under 500 meter. Forbudet mot overflyvning gjelder så langt værforholdene tillater det.»

I følge § 28 i forskriften kan Sysselmannen gi tillatelse til d) «andre disposisjoner når særlige grunner foreligger og disposisjonen ikke vil stride mot formålet med naturreservatene».

Formålet med naturreservatene som inngår i forskriften er å bevare store, sammenhengende og i det vesentlige urørte naturområdet på land og i sjøen med intakte naturtyper, økosystemer, arter, naturlige økologiske prosesser, landskap, kulturminner og kulturmiljøer som referanseområde for forskning. For Nordaust-Svalbard naturreservat spesielt skal vernet særlig sikre

- et område med storslagent landskap, karakterisert av de største isbreene på Svalbard og en rekke større og mindre fjorder og halvøyer
- flere mindre hekkelokaliteter for sjøfugl betegnet fuglefjell, hekkeområder for ringgås, ligge- og kasteområder for hvalross leveområder for isbjørn
- mange vann med svalbardrøye, og særlig stasjonær røye
- viktige kulturminner fra hvalfangsttida, overvintringsfangst, polekspedisjoner, forskning og annen verdenskrig

Verlegenuken

Verlegenuken er omfattet av bestemmelsene i svalbardmiljøloven. § 83 har bestemmelser om bruk av luftfartøyer:

«Motorferdsel i luften kan skje i samsvar med § 73 når ikke annet er fastsatt i eller i medhold av loven her.

Luftfartøy må ikke lande på skip eller på land eller vann utenom landingsplass som har konsesjon eller er godkjent etter luftfartsloven. Sysselmannen kan etter søknad gjøre unntak fra første punktum.

Ingen må fly nærmere enn en nautisk mil fra større, kjente konsentrasjoner av pattedyr og fugl.

(...).»

Sysselmannen kan gi enkelttillatelser til motorferdsel jamfør svalbardmiljøloven § 84:

«Når Sysselmannen avgjør søknader om tillatelse til motorferdsel, skal det legges vekt på formålet med søknaden, hvilken risiko for miljøulemper som den omsøkte ferdselen kan ha, og målet om en begrenset motorferdsel på Svalbard. Blir tillatelse gitt, skal det gis begrunnelse som viser hvordan disse forhold er vurdert.

Tillatelsen skal begrenses i tid og sted og kan begrenses til å gjelde bestemte tilfeller. Det kan settes vilkår for tillatelsen. Tillatelsen kan endres eller inndras dersom hensynet til miljøet tilsier det.»

Sysselmannens vurderinger

Carfaxhaugen

Landingslokaliteten ligger innenfor Nordaust-Svalbard naturreservat der verneforskriften forbyr landing med luftfartøy og overflygning under 500 meter. Formålet med de landingene det søkes om er å befare området i forbindelse med at en målestasjon skal settes opp. Det er tidligere gitt tillatelse til denne. Den ene lokaliteten som skal befares ligger ved Norsk polarinstitutt sitt fueldepot. Det søkes om inntil tre landinger ved depotet og tre ved fastmerket. Antallet landinger det er søkt om er gjort i samråd med potensiell leverandør av helikoptertjenester, jamfør opplysninger gitt i telefonsamtale mellom kartverket og oss 1. juli, for å ta høyde for uforutsette hendelser eller at helikopteret må lande både når de som gjennomfører befaringen settes av og når de hentes igjen.

Sysselmannen kjenner ikke til at det er spesielle forhold ved de to lokalitetene som tilsier at et begrenset antall landinger ikke kan finne sted. Det er ikke registrert større forekomster av pattedyr eller fugl i dette området. Det nærmeste er en fuglekoloni som er registrert i berget på den sørligste delen av Førhovden, mot Winsnesbreen, mer enn tre nautiske mil unna. Også i Pemmikanbukta er det registrert fuglekoloni. Denne er lokalisert omtrent to nautiske mil unna nærmeste landingslokalitet. Sysselmannen vurderer det som sannsynlig at det også oppholder seg fugl i Kløverbladbukta. Hekkelokaliteter for fugl er også ett av verneformålene. Det er svalbardrøye i Brånevatnet, men Sysselmannen vurderer ikke landing med helikopter som noen ulempe for røya. Det er ikke registrert liggeplasser for hvalross i nærheten. Det er ikke registrert kulturminner i dette området.

Det søkes om et begrenset antall landinger fra dags dato til 1. oktober. Sysselmannen er restriktiv med å gi tillatelser i perioden 15. mai til 15. august, fordi dette er en periode som er særlig sårbar med tanke på fugl og pattedyr. At hekking er ett av verneformålene gjør at Sysselmannen i utgangspunktet ikke vil tillate helikopterlandinger før 15. august. Hensynet til vegetasjon er også relevant i denne sammenhengen. Sysselmannen er ikke kjent med om det er vegetasjon der landingene planlegges. Overalt på Svalbard må man regne med at det lever rein, rev og isbjørn. Ved aktivitet ute i felt må dette tas hensyn til, også når det gjelder helikopterlandinger.

Sysselmannen vurderer at kunnskapen til området og saken er tilstrekkelig, og vurderer videre at den omsøkte aktiviteten ikke strider mot formålet med naturreservatet. Det gis tillatelse, men tillatelsen gjelder ikke før etter 15. august og forutsetter at det gjøres vurderinger under flygning og landinger slik at reglene i § 73 i svalbardmiljøloven følges:

«All ferdsel på Svalbard skal foregå på en måte som ikke skader, forsøpler, eller på annen måte forringer naturmiljøet eller kulturminner eller fører til unødig forstyrrelse av mennesker eller dyreliv.»

Verlegenuken

Landingslokaliteten ligger utenfor verneområder og er omfattet av bestemmelsene i svalbardmiljøloven. Loven forbyr landing på land utenfor godkjent landingsplass. Sysselmannen kan gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Det er også forbudt å fly nærmere enn en nautisk mil unna større, kjente konsentrasjoner av pattedyr og fugl.

Det er registrert et kulturminne i bukta øst for Lusodden, registrert som en mulig russehytte. Lokaliteten ligger i overkant av en kilometer fra omsøkte landingssted. Det er ikke registrert liggeplasser for hvalross eller fuglekolonier i området. Det søkes om et begrenset antall landinger, inntil to. Sysselmannen vurderer at den omsøkte aktiviteten har liten risiko for miljølempen. Formålet med helikopterlandingen er å befare et område der Sysselmannen har gitt tillatelse til å sette opp en målestasjon. Vi ser nytten av å befare området i forkant for å unngå unødig transport og ferdsel når målestasjonen skal settes opp.

Sysselmannen gir tillatelse til helikopterlandingen, men det settes vilkår som knyttes til § 73 i svalbardmiljøloven.

Tidsrom

Som beskrevet er Sysselmannen restriktiv med å gi tillatelser til helikopterlandinger før 15. august. Søker har imidlertid et vindu for tilgang på helikopter fra 10. august.

Vedtak

Sysselmannen gir tillatelse til inntil seks landinger totalt med helikopter på de to omsøkte lokalitetene på Carfaxhaugen. Det gis også tillatelse til å fly lavere enn 500 meter i forbindelse med landingene. Tillatelsen gis med hjemmel i Forskrift om nasjonalparkene og naturreservatene på Svalbard § 28.

Sysselmannen gir tillatelse til inntil to landinger på omsøkte lokalitet på Verlegenuken. Tillatelsen gis med hjemmel i svalbardmiljøloven § 84.

Begge tillatelsen gjelder i tidsrommet 10. august-1. oktober 2020, men flygningene skal gjennomføres etter 15. august så sant dette er mulig.

Tillatelsene gis med **følgende vilkår**:

- Antall landinger skal begrenses til det som er høyst nødvendig og ikke overstige antallet det er gitt tillatelse til.
- Dersom det ble umulig å gjennomføre flygingen etter 15. august skal Kartverket gi Sysselmannen en særskilt forklaring og begrunnelse på dette så raskt som mulig etter avsluttet flyging.

- Når endelig tidspunkt for flyging er bestemt skal søker informere Sysselmannen om dette. Informasjonen sendes til firmapost@sysselmannen.no.
- Det skal føres logg over all flyging og landing. Rapportering til Sysselmannen skal gjøres innen 31.12.2020. Rapportering skal skje ved å bruke det elektroniske skjemaet *Helikopterlandinger – rapportering* som dere finner her: <https://www.sysselmannen.no/skjema/>. Rapportering er ikke nødvendig dersom Lufttransport benyttes, siden Lufttransport likevel rapporterer direkte til Sysselmannen.
- Tillatelsen skal tas med ut i felt og fremvises ved eventuell kontroll.

Andre forhold

Nedenfor angir vi andre forhold som søker må ta hensyn til ved gjennomføring.

Aktsomhetsplikt

I henhold til svalbardmiljøloven § 5 skal enhver som oppholder seg eller forestår virksomhet på Svalbard, vise hensyn og opptre varsomt så naturmiljø og kulturminner ikke påføres unødig skade eller forstyrrelse.

Hensynet til fugler og dyr

I henhold til svalbardmiljøloven § 83 skal all flyging og landinger foregå minimum en nautisk mil fra større, kjente konsentrasjoner av pattedyr og fugl.

All flyging og landing skal foregå slik at dyre- og fuglelivet forstyrres minst mulig og slik at det ikke oppstår skade på vegetasjon og terreng. Dette må tas hensyn til ved valg av inn- og utflygingsruter og landingssted. Landinger på land skal så langt som mulig skje på tørr bakke uten vegetasjon.

Hensynet til kulturminner og kulturmiljø

Ved landing skal det tas hensyn slik at rotorvind og landing ikke skader kulturminner og kulturmiljø. Landingsplass skal fortrinnsvis ligge utenfor sikringssonen til kulturminner.

Tillatelsen

Søker har selv ansvar for å legge frem tillatelsen til den som gjennomfører flygingen.

Forbud mot sightseeing

I henhold til motorferdsloven § 11 er bruk av luftfartøy til sightseeing på Svalbard forbudt.

Grunneiers tillatelse

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke omfatter grunneiers tillatelse.

Klageadgang

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven §§ 28 og 29 påklages innen tre uker etter at dette brevet er mottatt. Skriftlig klage stiles til Miljødirektoratet, som er klageinstans, men sendes Sysselmannen på Svalbard.

Med hilsen

Morten Wedege
miljøvernsjef

Anne Silje Berg
naturforvalter

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:

Politiavdelingen, Kjell Arne Lundin
Miljødirektoratet
Kartverket, Trine Abrahamsen